

Проект „Научно-образователен интердисциплинарен център по кирилometодиевистика” към "Виртуален клъстер Кирилometодикон" в рамките на проекта BG05M2OP001-1.001-0001: Изграждане и развитие на ЦВП „Наследство БГ“

| 1

Образователен пакет „УЧЕНИЦИ“ – съдържание

КУРС 1 - Делото на Кирил и Методий и неговите традиции в българското средновековие, автор проф. Бойка Мирчева

ТЕМА 1 – Делото на Кирил и Методий

Урок 1 – Делото на Кирил и Методий като европейски феномен

- Славянската писменост и култура като феномен в средновековната европейска история
- Моравската мисия – началото
- Делото на Кирил и Методий и България
- Разпространение на славянската писменост и култура в Европа

Урок 2 – Славянските извори

- Писмените паметници като исторически свидетелства за Кирил и Методий и техните ученици
- Автори
- Жанрове на славянските извори
- Отношения между славянските извори
- Най-ранните славянски произведения за Кирил и Методий

Урок 3 – Почитание на светите братя по българските земи през Средновековието

- Славянски извори за Кирил и Методий и техните ученици от периода XII-XIV в.
- Ранни изображения на светите братя по българските земи
- Кирилometодиевската идея като белег на националната идентичност на българите през Средновековието

ТЕМА 2 – Учителят Климент Охридски

Урок 1 – Живот и дело

- Извори за живота на Климент Охридски
- Ранни години
- Климент във Велика Моравия

- Пристигане в България – Плиска и Преслав

Урок 2 – Охридската книжовна школа

- Преслав и Охрид
- Климент и формирането на Охридското книжовно средище
- Произведенията на Климент Охридски

Урок 3 – Кирилицата

- Глаголица и кирилица
- Кирилицата – втора славянска азбука
- Климент Охридски и кирилицата – митове и реалност

ТЕМА 3 – Българските царски ръкописи

Урок 1 – Симеонов сборник

- История на ръкописа
- За състава на сборника
- Симеонов или Светославов сборник?

Урок 2 – Четириевангелие на цар Иван Александър

- История на ръкописа
- Съставът на Лондонското четириевангелие
- Миниатюрите на Лондонското четириевангелие

Урок 3 – Томичов псалтир

- История на ръкописа
- За състава на ръкописа
- Миниатюрите на Томичовия псалтир

КУРС 2 - Писмени системи по българските земи през Средновековието, автор доц. Ива Трифонова

ТЕМА 1 - Българските земи – огнище на древни цивилизации

Урок 1 – Писмени системи в Древния Изток

- Клинописното писмо
- Египетското писмо
- Папирусът

Урок 2 – Писмени системи в Древна Елада и Древен Рим

- Гръцката писменост
- Пергаментът
- Книгата

- Римската писменост и Балканите

Урок 3 – Писмени традиции при траките, славяните и прабългарите

- Великото преселение на народите
- Траките
- Славяните
- Прабългарите

ТЕМА 2 - Златният век

Урок 1 – Християнизация на българската народност

- Терминът „Златен век“
- Обединението на българската народност
- Българската църква
- Делото на Кирил и Методий

Урок 2 - Културен подем по времето на Симеон Велики (893-927)

- Управлението на цар Симеон Велики като предпоставка за книжовната просвета
- Просветна дейност – книжовни школи
- Старобългарските азбуки

Урок 3 – Книжовното наследство

- Епиграфски паметници (за доразработка)
- Глаголически паметници:
- Кирилски паметници (за доразработка)

ТЕМА 3 - Образованието в Средновековна България

Урок 1 – Книжовни средища

- Плисковско-Преславски книжовен център
- Охридски книжовен център
- Равненския манастир
- Манастирският комплекс „Теке Караач“

Урок 2 – Старобългарската книга

- Християнството и културата на книгата
- Как се изработва книгата
- Как се изписва книгата

Урок 3 – Книжовен репертоар

- Първите старобългарски книги
- Библията
- Репертоар

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСЛЕДСТВО БГ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Образователен процес

КУРС 3 - Идентичност и различия в обществото, автор доц. Десислава Найденова

| 4

ТЕМА 1. Власт и идеологии. Библейските модели като санкция на властта

Урок 1. Библейските модели като санкция на властта.

- Старозаветните модели.
- Власт, дадена „от Бога”.
- Ритуалът на коронацията.
- Свещеният характер на императорската власт.

Урок 2. Средновековна България. От варварска държава към Християнска империя. Урок упражнение/преговорен урок

- Българското ханство
- Владетелските инсингии в българското ханство.
- Византийският модел: присвояване или противопоставяне.
- Покръстването. Усвояване на византийските модели.

Урок 3. Владетелското покаяние

- Сълзите на владетеля като част от церемониала на властта.
- Старозаветните модели. Покаянието на цар Давид.
- Същността на императорската власт и основанията за налагане на покаяние.
- Каещият се император.
- Организирането на молебни шествия и практиката на публично покаяние.

ТЕМА 2: Средновековието – източник на съвременните стереотипни представи за другия

Урок 1 Пътуването през Средновековието

- Пределите на света.
- Пътуващите. Игра – мисия кръстоносец. Игра – мисия мисионер

Урок 2. Далечните и непознати земи

- Чудесата на света.
- Необичайни същества и животни.
- В търсене на Земния рай.
- Страната на презвитер Йоан.

Урок 3 Културният диалог

- Раждането на стереотипите

- Забраните за общуване
- Съвременните стереотипи

ТЕМА 3: Делото на Кирил и Методий и българската национална идентичност

Урок 1 – Кирил и Методий и българската национална идентичност

- Свещения характер на славянските букви.
- Кирил и Методий учители на българите.
- Кирил и Методий и българското Възраждане.
- Кирил и Методий и българският национален идеал в периода до Втората световна война.
- Делото на Кирил и Методий в социалистическа България.
- Кирил и Методий и програмата 1300 г. от създаването на българската държава.

Урок 2 – Кирил и Методий покровители на Европа

- Кирил и Методий апостоли на славяните
- Кирило-методиевските юбилеи и политическата карта на XIX в.
- Кирил и Методий съпокровители на Европа.

Урок 3 – Кирил и Методий и нашето съвремие

- Значението на Кирило-Методиевото дело днес
- Кирил и Методий и общата европейска идентичност.
- Приносът на България за опразване на кирило-методиевото дело.

КУРС 4 - Библията – Европейски културен код, автор гл.ас. Евгени Зашев

ТЕМА 1: Библията – Свещеното писание

Урок 1 - Средновековието – епоха на Библията

- Залезът на Античността
- Периоди на Средновековието:
- Ранно средновековие (V–X в.)
- Същинско средновековие (X–XIII в.)
- Късно средновековие (XIV–XV в.)
- Фактори, определящи средновековната култура:
- Християнството
- Църквата
- Библията – първоначално представяне

Урок 2 – Священото писание

- Книгата на книгите
- История на Библията
- Структура на Библията – Стар и Нов завет
- Священо писание и Священо предание. Апокрифи.
- Правопис на някои библейски имена
- Псалм 136 – упражнение

| 6

ТЕМА 2: Старозаветни библейски сюжети

Урок 1 – Сюжетите за грехопадението, Каин и Авел

- Светът преди грехопадението (Из книга „Битие“)
- Да разтълкуваме библейския текст
- Грехопадението (Из книга „Битие“)
- Да разтълкуваме библейския текст
- Последствията от греха
- Сюжетът за Каин и Авел – първата пролята кръв (Из книга „Битие“)
- Да разтълкуваме библейския текст
- „Авел и Каин“ от Шарл Бодлер – упражнение

Урок 2 – Как библейският разказ стига до Мойсей

- Потопът и стълпотворението
- Праотецът Авраам
- Потомците на Авраам – Исаак, Яков и Йосиф

Урок 3 – Животът и делата на Мойсей

- Спасеното дете
- Робът – принц
- Откровението
- Изходът от Египет
- Из пустинята
- Срещу неверието на богоизбраните
- Десетте Божии заповеди – упражнение
- Из Псалм 105
- Стихотворението на Джордж Байрон „Край Йордан“ – упражнение

ТЕМА 3: Новозаветни библейски сюжети

Урок 1 – От Стария към Новия завет. Евангелията

- Евангелията като сбъждане на пророчествата
- Явяването на четиримата евангелисти
- Съгласуване на евангелията

- Евангелията от Матей и Йоан

Урок 2 – Исус Христос Син Божи Спасител

- Уводни думи
- Пролог. Чудото на непорочното зачатие
- Раждането и детството на Исус
- Проповедите на Йоан Предтеча. Кръщение на Исус и Богоявление
- Време на служение
- По пътя към Голгота. Страстната седмица
- Възнесение Господне
- Проповедта на планината – упражнение
- Одата „Левски“ от Иван Вазов – упражнение

| 7

Урок 3 – Мария – Приснодева и Богородица

- Уводни думи
- Детството на Богородица според Протоевангелието от Яков
- Евангелският разказ за Богородица. Благовестие и непорочно зачатие
- Раждането на Сина Божи и бягството в Египет
- По-късни събития
- Успение Богородично според Свещеното предание
- След смъртта
- Разказът „Занемелите камбани“ от Елин Пелин – упражнение
- „Молитва към Богородица“ от Димитър Кантакузин – упражнение
- Евангелските сюжети и църковният празничен календар
- Евангелските сюжети в литературата и киното
- Сюжетите за Исус и Богородица – обобщение

КУРС 5 – Старобългаристика за малки и големи,

автор доц. Татяна Илиева

1. Образователни игри и материали за начален курс
2. Образователни игри и материали за среден курс
3. Интерактивна карта
4. Тематични сувенири

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Кирило–Методиевото дело в 10 кратки епизода - адаптирано съдържание за българските училища в чужбина

| 8

Видеоуроци:

1. Средновековната книга – доц. Татяна Илиева
2. България и Византия – доц. Десислава Найденова
3. Делото на солунските братя Кирил и Методий – гл. ас. доц. Евгени Зашев
4. Учениците на Кири и Методий в България – проф. Бойка Мирчева
5. Пространното житие на Константи-Кирил Философ - проф. Бойка Мирчева
6. Златният век на българската култура – доц. Ива Трифонова
7. „Азбучна молитва“ (Константин Преславски) - доц. Ива Трифонова
8. „За буквите“ от Черноризец Храбър – гл. ас. Евгени Зашев
9. Кирил и Методий – съпокровители на Европа - доц. Десислава Найденова
10. Пътят на кирилицата от България към Европа и по света - – доц. Татяна Илиева